

INITIATIVE FOR AGRICULTURAL DEVELOPMENT OF KOSOVO
INICIATIVA PËR ZHVILLIMIN E BUJQËSISË SË KOSOVËS
INICIATIVA ZA POLJOPRIVREDNI RAZVOJ KOSOVA

EKONOMSKI KATALOG LEKOVITIH I AROMATIČNIH BILJA

Broj izdavanja I, 2021

Implemented by

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Ova publikacija podržana je od strane Njemačke Agencija za Međunarodnu Saradnju (GIZ), a mandatovan je od strane Njemačkog Saveznog Ministarstva za Ekonomsku Saradnju i Razvoj (BMZ). Sadržaj ove publikacije je odgovornost Inicijativa za Poljoprivredni Razvoj Kosova - IADK i ne odražava nužno stavove GIZ-a.

AKRONIMI

IADK – Inicijativa za Poljoprivredni Razvoj Kosova

MPSRR – Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja

OEAPS – Odeljenje za Ekonomske Analize i Poljoprivrednu Statistiku

LAB – Lekovita i aromatična bilja

Sadržaj

1.	UVOD.....	4
2.	Bruto marža i neto dobit	4
3.	Pretpostavljeni kriterijumi tokom izračuna bruto marže i neto dobiti:	5
4.	KOPRIVA (Urtica dioica)	6
4.1	Uticaj promene cene i prinosa na neto prihod (kopriava)	7
5.	BELI ORIGANO (Origanum heracleoticum).....	8
5.1	Uticaj promene cene i prinosa na neto dobit (beli origano).....	9
6.	NANA (Mentha Piperita)	10
6.1	Uticaj promene cena i prinosa na neto dobit (Nana).....	11
7.	KAMILICA (Matricaria chamomilla).....	12
7.1	Uticaj promene cena i prinosa na neto dobit (Kamilica)	13
8.	Neven (Calendula officinalis)	14
8.1	Uticaj promene cene i prinosa na neto dobit (Neven).....	15
9.	PLAVI CIJAN (Centaurea cyanus).....	16
9.1	Uticaj promene cene i prinosa na neto dobit (Ciani i kaltër)	17
10.	Crni Slez (Malva Sylvestris).....	18
10.1	Uticaj promene cene i prinosa na neto dobit (Crni Slez).....	19
11.	CENA, RENDIMENT I OSTALI INDIKATORI	20
11.1	Cena i prinos u trenutku rentabilnosti i ostali pokazatelji	20
12.	TEHNIČKE INFORMACIJE	21
13.1	Agrotehničke mere za kulturu Koprive	21
13.2	Agrotehničke mere za kulturu Belog Origana	21
13.3	Agrotehničke mere za kulturu Nane.....	21
13.4	Agrotehničke mere za kulturu Kamilice.....	22
13.5	Agrotehničke mere za kulturu Neven.....	22
13.6	Agrotehničke mere za kulturu za Plavi Cijan	23
13.7	Agrotehničke mere za kulturu Crni Slez	23

1. UVOD

Ekonomski Katalog za lekovita i aromatična bilja 2020, pripremljen je od strane Inicijativa za Poljoprivredni Razvoj Kosova i ovi podaci će se obaviti kao studija IADK-a, ali tri od sedam odabranih lekovitih biljaka biće integrisane u Ekonomski Katalog poljoprivredne proizvodnje koju će obaviti Odel za Ekonomske Analize i Poljoprivrednu Statistiku.

Katalog ima za cilj da zainteresiranim stranama, posebno poljoprivrednicima koji uzgajaju LAB-a, pruži informacije o upravljanju farmama i poljoprivrednim preduzećima putem izračunatog bruta i neto margine kao glavni pokazatelj i ostalih pokazatelja izvedenih iz ovih proračuna: definicija troškova proizvodnje, profitne margine, prag dobivanja rendimenta, prag dobivanja u ceni itd, pomažu u analizi učinka njihovog poslovanja.

Katalog se sastoji od ukupno tri poglavlja kao što su:

- **Bruto marža i neto prihod**, predstavljeni u ovoj publikaciji kroz uzgajanih LAB-a, ukupno 7 LAB-a definiranih za ovu početnu publikaciju koji su podeljeni u dve grupe prema godinama proizvodnje: **višegodišnje biljke**: nana, kopriva, beli origano i **jednogodišnje biljke**: kamilica, neven, crni slez i plavi cijan. Tehnologija navodnjavanja primenjuje se na sve ove biljke, osim na kamilici, a također i na svim biljkama koje se razmnožavaju sa sadnicama, osim kamilice koja se razmnožava semenom.
- **Cene i prinosi** na mestu rentabilnosti i ostalim pokazateljima pruženje znanja o minimalnoj ceni po kojoj se proizvod može prodati bez gubitka.
- **Tehničke informacije** koje predstavljaju agrotehničke mere tokom kalendarske godine za useve predstavljene u katalogu.

2. Bruto marža i neto dobit

S'obzirom na činjenicu da se konkurencija na tržištu sve više povećava, poljoprivrednicima LAB-a je potrebno planiranje i upravljanje njihovim poslovanjem kako bi se znali sve potrebne pokazatelje u pogledu toka njihovog poslovanja.

Jedno održivo poslovanje, uključujući pod-sektor uzgojenih LAB-a, trebalo bi uzeti u obzir referentne proračune. Korišćenje nekih referentnih proračuna pomoglo bi kosovskim proizvođačima da procene svoj položaj u odnosu na druge proizvođače, ali i da sagledaju svoje proizvodne troškove u odnosu na cene istih proizvoda na tržištu kako bi mogli da naprave potrebne promene, kako bi bili konkurentni na tržištu.

Bruto marža omogućava usporedbu profitabilnosti za različite useve koji imaju zajedničke karakteristike kao što su: korišćenje zemljišta istog kvaliteta i iste tehnologije obrade. To je pokazatelj koji pokazuje troškove proizvodnje i koristi se za donošenje odluka u upravljanju farmama. Poljoprivrednici s obzirom na bruto maržu mogu videti u kojem trenutku mogu napraviti promene kako bi povećali svoju profitabilnost.

Definiranje bruto marže prilično je jednostavno, predstavlja razliku između ukupnog prihoda i varijabilnih troškova. Budući da se u izračunatoj bruto marži ne uzimaju se u obzir fiksni troškovi, to se ne može smatrati dobiti, pa je za utvrđivanje stvarne profitabilnosti poljoprivrednog proizvoda potrebno izračunati neto dobit.

Neto dobit daje jasnu sliku prihoda koji poljoprivredniku ostaje nakon izračuna svih troškova, onih varijabli koje su direktno povezane sa nivoom proizvodnje, ili oni fiksni koji ne ovise o nivou proizvodnje (ova grupa uključuje troškove uzgoja / uzgoja višegodišnjih LAB-a/ podeljene s brojem godina profitabilne proizvodnje), ti se troškovi ne pojavljuju u drugim godinama proizvodnje, kao što su: sadnice, stajsko đubrište (organsko), osnovno oranje itd. Ova stečena vrednost smatra se Nevredovanjem.

Predstavljanja sledeća bruto marža i neto dobit, razjasnit će neke pretpostavke koje su uzete u obzir pri izračunavanju bruto marže i neto dobiti.

3. Pretpostavljeni kriterijumi tokom izračuna bruto marže i neto dobiti:

- **Obradljivo zemljište** – Za doslednost izračuna koristit ćemo stope zakupa zemljišta u izračunima bruto marže. Stope zakupa variraju u različitim regionima Kosova od 100 do 1000 EUR na osnovu lokacije, kvaliteta zemljišta, klime i mogućnosti poljoprivredne proizvodnje. Zemljište će biti operativni trošak (norma iznajmljivanja) pri izračunavanju bruto marže i neto dobiti, njegova vrednost je jedinstvena za sve bruto marže 150 € / ha.
- **Radna snaga** – mnogi poljoprivrednici ne izračunavaju troškove rada, ali istovremeno primaju novac (gotovinu) od svog posla kako bi platili troškove života. Za ovu studiju pripisujemo normu rada kako bismo izračunali ovaj faktor.
- **Nevredovanje** – nevredovanje poljoprivrednih mašina u ovoj studiji nije izračunata za sve poljoprivrednike koji uzgajaju LAB-a na Kosovu i koji imaju slične mašine i opremu (traktor, plugovi, diskovi, motokultivator, pokriveni tuneli sa crnim folijama i termo sušare).
- **Servis žetve / mašine** - zbog male veličine farmi, procenjujemo normu iznajmljivanje kako bismo izračunali ovaj faktor, uslugu mehanički ubranih useva, kao što je u ovom slučaju studija za LAB-a - kamilica.
- **Navodnjavanje** - je plaćanje koje poljoprivrednici plaćaju svake godine za korišćenje navodnjavanja. Ako poljoprivrednici koriste električnu energiju, gorivo za pumpanje vode, oni stvaraju troškove za koje smatramo da su jednaki ceni za navodnjavanje koju su postavile dve državne kompanije za navodnjavanje - procenjuje se na prosečno 120 EUR / ha.
- **Koristiće se jedinica za izračunavanje bruto marže i neto dobiti** - jedinica u ha za LAB-a kada se berba vrši kombajnom ili motokultivatorom i sa ari berba se vrši ručno.
- **Pun proizvodni period:** Godina u kojoj su LAB-e određene u punoj proizvodnji, na primjer za višegodišnje LAB-e, kopriva se računa da da punu proizvodnju u trećoj godini (3), dok se za jednogodišnji LAB-e računa u prvoj godini.
- **Organski sertifikat:** Izračun organskog sertifikata u ovoj studiji izražen je u ha, u studiji je uzeta cena od 500€ (ova naknada se uzima kao približna vrednost naknada tela za sertifikaciju ALBINSPEKT), za površine od 0,20 ha i ispod 0.20 ha trošak za organskog sertifikovanje nije izračunato.

4. KOPRIVA (Urtica dioica)

Bruto marža i neto dobit po ha

Tabela 1: Troškovi proizvodnje koprive

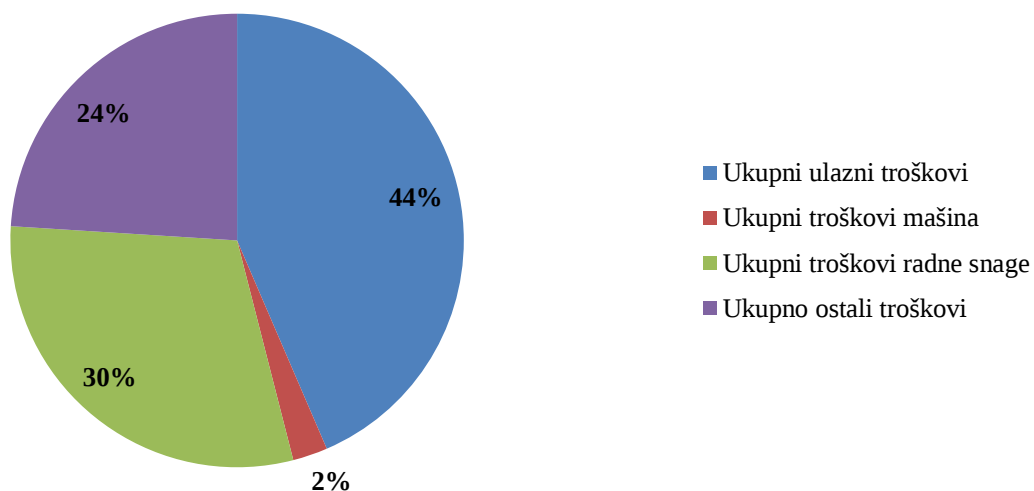

Izračunati troškovi proizvodnje za lekovito i aromatično bilje 2020, Kopriva Površina 1 ha				
	Jedinica	Količina	Cena za jedinicu	Vrednost u €
PRIHOD				
Kopriva	kg	5,950	1.50	8,925.00
Ukupni prihod				8,925.00
PROMENLJIVI TROŠKOVI				
Inputi				
Navodnjavanje	paušal	1	120.00	120.00
Organsko đubrište (štalsko)	ton	15	10.00	150.00
Peleti	kg	4,760.00	0.19	904.40
Električna energija	Br. sušenja	15.87	12.45	197.52
Sistem za navodnjavanje kap po kao (sekundarna cev)	m	8,000	0.03	240.00
Ukupni ulazni troškovi				1,611.92
Troškovi mašina				
Glodanje između redova	dizel/L	30	0.98	29.40
Organsko đubrište (štalsko)	dizel/L	10	0.98	9.80
Košenje	dizel/L	40	0.98	39.20
Transport do proizvođača	dizel/L	50	0.98	49.00
Ukupni troškovi mašina				127.40
Troškovi rada				
Glodanje između redova	Radni dan	6	17.00	102.00
Organsko đubrište (štalsko)	Radni dan	2	17.00	34.00
Održavanje	Radni dan	20	17.00	340.00
Košenje	Radni dan	14	17.00	238.00
Transport do proizvođača	Radni dan	3	17.00	51.00
Sušenje	Radni dan	9.92	17.00	168.58
Pakovanje proizvoda	Radni dan	5.95	17.00	101.15
Ukupni troškovi radne snage				1,034.73
Ostali troškovi				
Kirija	ha	1	150.00	150.00
Pakovanje, (džak)	komad	298	0.25	74.38
Organska certifikacija	paušal	1	500.00	500.00
Ukupno ostali troškovi				724.38
Ukupni varijabilni troškovi				3,498.43
BRUTO MARŽA				5,426.57
Nevredovanje				1,101.48
NETO PRIHOD				4,325.09
Subvencije				500.00
NETO PRIHOD + Subvencije				4,825.09

4.1 Uticaj promene cene i prinosa na neto prihod (kopriva)

NETO PRIHOD		-20%	-10%	Osnovni scenarij izvedbe	10%	20%
		4,760	5,355	5,950	6,545	7,140
-20%	1.20	1,401.30	1,970.69	2,540.09	3,109.49	3,678.88
-10%	1.35	2,115.30	2,773.94	3,432.59	4,091.24	4,749.88
Scenarij sa osnovnim cenama	1.50	2,829.30	3,577.19	4,325.09	5,072.99	5,820.88
10%	1.65	3,543.30	4,380.44	5,217.59	6,054.74	6,891.88
20%	1.80	4,257.30	5,183.69	6,110.09	7,036.49	7,962.88

Raspodela troškova prema kategoriji

5. BELI ORIGANO (Origanum heracleoticum)

Bruto marža i neto dobit po ha

Tabela 2: Troškovi proizvodnje belog origana

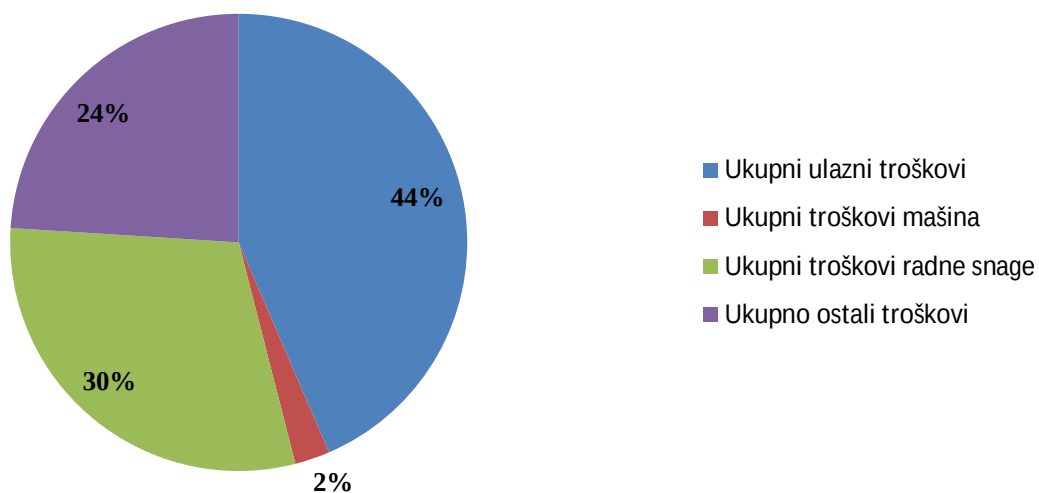

Izračunati troškovi proizvodnje za lekovito i aromatično bilje 2020, Beli Origan Površina 1 ha				
	Jedinica	Količina	Cena za jedinicu	Vrednost u €
PRIHOD				
Beli Origan	kg	4,800	1.50	7,200.00
Ukupan prihod				7,200.00
PROMENLJIVI TROŠKOVI				
Inputi				
Navodnjavanje	Paušal	1	120.00	120.00
Organsko đubrište (štalsko)	Ton	15	10.00	150.00
Peleti	Kg	3,360.00	0.19	638.40
Električna energija	Br. sušanja	11.20	12.45	139.43
Sistem za navodnjavanje kap po kap (sekundarna cev)	m	8,000	0.03	240.00
Ukupni ulazni troškovi				1,287.83
Troškovi mašina				
Glodanje između redova	dizel/L	20	0.98	19.60
Organsko đubrište (štalsko)	dizel/L	10	0.98	9.80
Košanje	dizel/L	20	0.98	19.60
Transport do proizvođača	dizel/L	25	0.98	24.50
Ukupni troškovi mašina				73.50
Troškovi rada				
Glodanje između redova	Radni dan	6	17.00	102.00
Organsko đubrište (stabilno)	Radni dan	2	17.00	34.00
Održavanje	Radni dan	20	17.00	340.00
Košanje	Radni dan	10	17.00	170.00
Transport do proizvođača	Radni dan	3	17.00	51.00
Sušenje	Radni dan	7	17.00	119.00
Pakovanje proizvoda	Radni dan	4	17.00	71.40
Ukupni troškovi radne snage				887.40
Ostali troškovi				
Kirija	Ha	1	150.00	150.00
Pakovanje (džak)	komad	240	0.25	60.00
Organska certifikacija	Paušal	1	500.00	500.00
Ukupno ostali troškovi				710.00
Ukupni varijabilni troškovi				2,958.73
BRUTO MARŽA				4,241.27
Nevredovanje				1,101.48
NETO PRIHOD				3,139.79
Subvencije				500.00
NETO PRIHOD + Subvencije				3,639.79

5.1 Uticaj promene cene i prinosa na neto dobit (beli origano)

NETO PRIHOD		-20%	-10%	Osnovni scenarij izvedbe	10%	20%
		3,840	4,320	4,800	5,280	5,760
-20%	1.20	753.44	1,226.62	1,699.79	2,172.97	2,646.15
-10%	1.35	1,329.44	1,874.62	2,419.79	2,964.97	3,510.15
Scenarij sa osnovnim cenama	1.50	1,905.44	2,522.62	3,139.79	3,756.97	4,374.15
10%	1.65	2,481.44	3,170.62	3,859.79	4,548.97	5,238.15
20%	1.80	3,057.44	3,818.62	4,579.79	5,340.97	6,102.15

Raspodela troškova prema kategoriji

6. NANA (Mentha Piperita)

Bruto marža i neto prihod po ha

Tabela 3: Troškovi proizvodnje nane

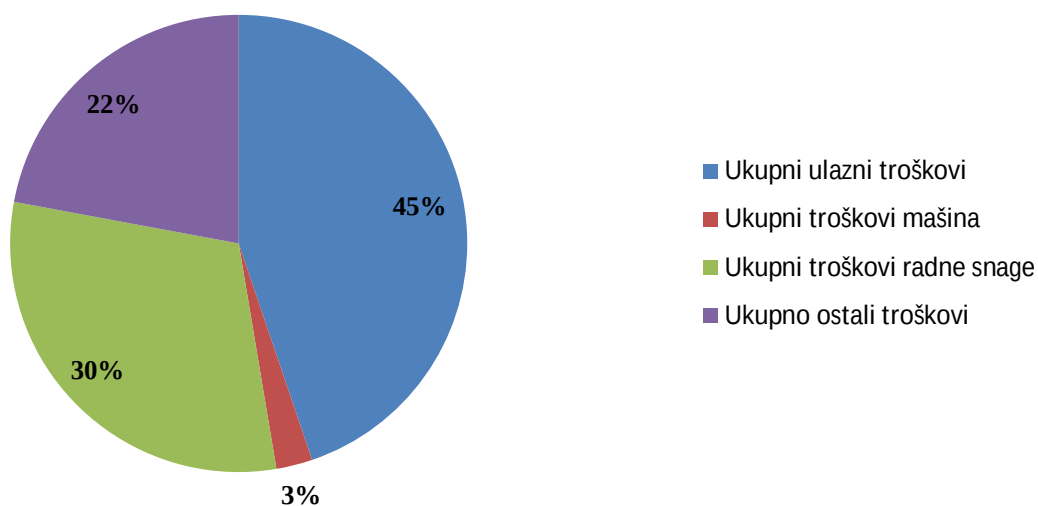

Izračunati troškovi proizvodnje za lekovito i aromatično bilje 2020, Nana Površina 1 ha				
	Jedinica	oličina	Cena za jedinicu	Vrednost u €
PRIHOD				
Nana	kg	5,400.00	1.50	8,100.00
Ukupan prihod				8,100.00
PROMENLJIVI TROŠKOVI				
Navodnjavanje	Paušal	1.00	120.00	120.00
Organsko đubrište (štalsko)	Ton	15.00	10.00	150.00
Peleti	Kg	4,032.00	0.19	766.08
Električna energija	Br. sušanja	14.40	12.45	179.26
Sistem za navodnjavanje kap po kap (sekundarna cev)	m	8,000	0.03	240.00
Ukupni ulazni troškovi				1,455.34
Troškovi mašina				
Glodanje između redova	dizel/L	25.00	0.98	24.50
Organsko đubrište (štalsko)	dizel/L	10.00	0.98	9.80
Košenje	dizel/L	20.00	0.98	19.60
Transport do proizvođača	dizel/L	30.00	0.98	29.40
Ukupni troškovi mašina				83.30
Troškovi rada				
Glodanje između redova	Radni dan	6.00	17.00	102.00
Organsko đubrište (stabilno)	Radni dan	2.00	17.00	34.00
Održavanje	Radni dan	22.00	17.00	374.00
Košenje	Radni dan	12.00	17.00	204.00
Transport do proizvođača	Radni dan	2.00	17.00	34.00
Sušenje	Radni dan	9.00	17.00	153.00
Pakovanje proizvoda	Radni dan	5.40	17.00	91.80
Ukupni troškovi radne snage				992.80
Ostali troškovi				
Kirija	Ha	1.00	150.00	150.00
Pakovanje (džak)	komad	270.00	0.25	67.50
Organska certifikacija	Paušal	1.00	500.00	500.00
Ukupno ostali troškovi				717.50
Ukupni promenljivi troškovi				3,248.94
BRUTO MARŽA				4,851.06
Nevredovanje				1,376.85
NETO PRIHOD				3,474.21
Subvencije				500.00
NETO PRIHOD + Subvencije				3,974.21

6.1 Uticaj promene cena i prinosa na neto dobit (Nana)

NETO PRIHOD		-20%	-10%	Osnovni scenarij izvedbe	10%	20%
		4,320.00	4,860.00	5,400.00	5,940.00	6,480.00
-20%	1.20	730.11	1,264.80	1,854.21	2,334.18	2,868.87
-10%	1.35	1,378.11	1,993.80	2,664.21	3,225.18	3,840.87
Scenarij sa osnovnim cenama	1.50	2,026.11	2,722.80	3,474.21	4,116.18	4,812.87
10%	1.65	2,674.11	3,451.80	4,284.21	5,007.18	5,784.87
20%	1.80	3,322.11	4,180.80	5,094.21	5,898.18	6,756.87

Raspodela troškova prema kategoriji

7. KAMILICA (*Matricaria chamomilla*)

Bruto marža i neto prihod po ha

Tabela 4: Troškovi proizvodnje kamilice

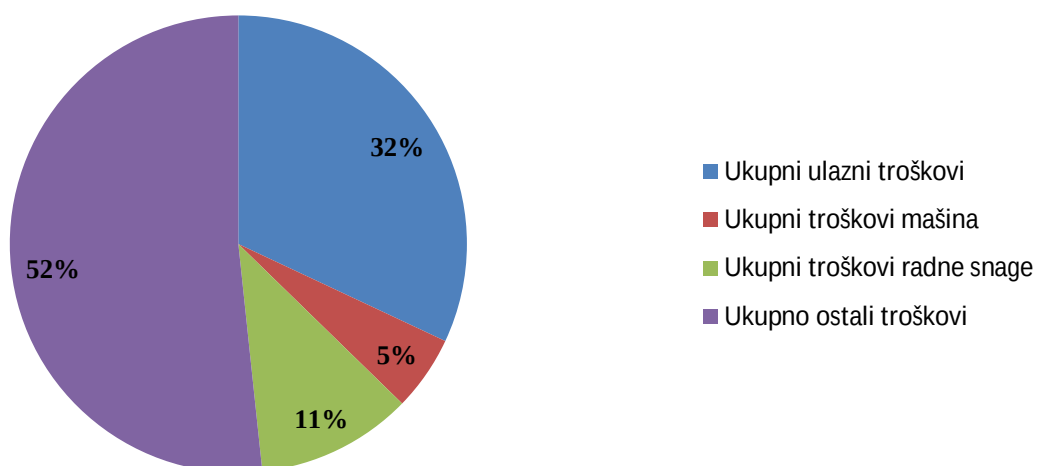

Izračunati troškovi proizvodnje za lekovito i aromatično bilje 2020, Kamilica Površina 1ha				
	Jedinica	Jedinica	Cena za jedinicu	Vrednost u €
PRIHOD				
Kamilica (Herba+Cvet)	kg	1,000	2.00	2,000.00
Ukupan prihod				2,000.00
PROMENLJIVI TROŠKOVI				
Inputi				
Seme	kg	10	12.00	120.00
Organsko đubrište (štalsko)	ton	15	10.00	150.00
Peleti	kg	933.33	0.19	177.33
Električna energija	Br. sušanja	3.33	11.07	36.89
Ukupni ulazni troškovi				484.22
Troškovi mašina				
Priprema zemljišta	Dizel/L	40	0.98	39.20
Raspodela organskog đubrišta (štalsko)	Dizel/L	12	0.98	11.76
Laminiranje zemlje i sadnja	Dizel/L	15	0.98	14.70
Transport do proizvođača	Dizel/L	15	0.98	14.70
Ukupni troškovi mašina				80.36
Troškovi rada				
Priprema zemljišta (obrađivanje tla, glodanje)	Ditë pune	1	17.00	17.00
Raspodela organskog đubrišta	Ditë pune	2	17.00	34.00
Čišćenje i sadnja tla	Ditë pune	1	17.00	17.00
Berba sa kombajom	Ditë pune	2	17.00	34.00
Transport do proizvođača	Ditë pune	0.5	17.00	8.50
Sušenje	Ditë pune	2.08	17.00	35.42
Pakovanje proizvoda	Ditë pune	1.25	17.00	21.25
Ukupni troškovi radne snage				167.17
Ostali troškovi				
Kirija	Ha	1	150.00	150.00
Berba sa kombajom	Ha	1	120.00	120.00
Pakovanje (džak)	copë	50	0.25	12.50
Organska certifikacija	Paushall	1.00	500.00	500.00
Ukupno ostali troškovi				782.50
Ukupni promenljivi troškovi				1,514.25
BRUTO MARŽA				485.75
Nevredovanje				-
NETO PRIHOD				485.75
Subvencije				500.00
NETO PRIHOD + Subvencije				985.75

7.1 Uticaj promene cena i prinosa na neto dobit (Kamilica)

NETO PRIHOD		-20%	-10%	Osnovni scenarij izvedbe	10%	20%
		800	900	1,000	1,100	1,200
-20%	1.60	(177.57)	(45.91)	85.75	217.42	245.80
-10%	1.80	(17.57)	134.09	285.75	437.42	485.80
Scenarij sa osnovnim cenama	2.00	142.43	314.09	485.75	657.42	725.80
10%	2.20	302.43	494.09	685.75	877.42	965.80
20%	2.40	462.43	674.09	885.75	1,097.42	1,205.80

Raspodela troškova prema kategoriji

8. Neven (Calendula officinalis)

Bruto marža i neto prihod po 0.10 ha

Tabela 5: Troškovi proizvodnje Neven

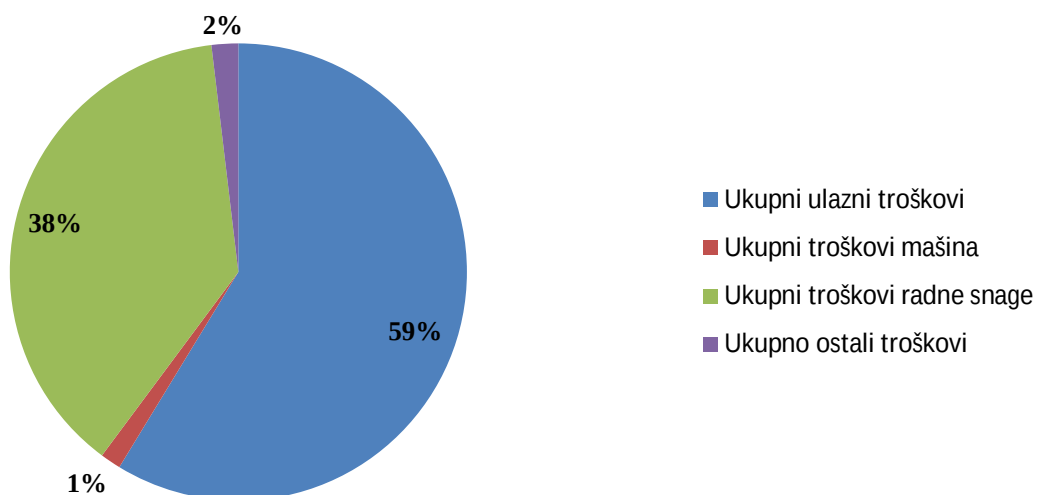
Izračunati troškovi proizvodnje za lekovito i aromatično bilje 2020, Neven Površina 0.10 ha				
	Jedinica	Količina	Cena za jedinicu	Vrednost u €
PRIHOD				
Neven (cvet)	kg	320	4.50	1,440.00
Ukupan prihod				1,440.00
PROMENLJIVI TROŠKOVI				
Inputi				
Sadnice	komad	6,000	0.08	480.00
Organsko đubrište (štalsko)	ton	2	10.00	20.00
Navodnjavanje	Paušal	0.10	120.00	12.00
Sistem za navodnjavanje	Paušal			80.00
Ukupni ulazni troškovi				592.00
Troškovi mašina				
Priprema zemljišta	dizel/L	5	0.98	4.90
Raspodela organskog đubrišta (štalsko)	dizel/L	2	0.98	1.96
Glodanje između redova	dizel/L	3	0.98	2.94
Transport do proizvođača	dizel/L	5	0.98	4.90
Ukupni troškovi mašina				14.70
Troškovi rada				
Priprema zemljišta	Radni dan	0.5	17.00	8.50
Raspodela organskog đubrišta (štalsko)	Radni dan	0.5	17.00	8.50
Sadnja	Radni dan	1	17.00	17.00
Glodanje između redova	Radni dan	1	17.00	17.00
Održavanje	Radni dan	2	17.00	34.00
Transport do proizvođača	Radni dan	0.5	17.00	8.50
Berba	Radni dan	13	17.00	221.00
Sušenje	Radni dan	2.50	17.00	42.50
Pakovanje proizvoda	Radni dan	1.50	17.00	25.50
Ukupni troškovi radne snage				382.50
Ostali troškovi				
Kirija	Ha	0.10	150.00	15.00
Pakovanje (džak)	komad	16	0.25	4.00
Ukupno ostali troškovi				19.00
Ukupni varijabilni troškovi				1,008.20
BRUTO MARŽA				431.80
Nevredovanje				-
NETO PRIHOD				431.80
Subvencije				45.00
NETO PRIHOD + Subvencije				476.80

* Sušenje ubranog proizvoda vrši se u plastičnim tunelima

8.1 Uticaj promene cene i prinosa na neto dobit (Neven)

NETO PRIHOD		-20%	-10%	Osnovni scenarij izvedbe	10%	20%
		256	288	320	352	384
-20%	3.60	(28.00)	57.90	143.80	229.70	315.60
-10%	4.05	87.20	187.50	287.80	388.10	488.40
Scenarij sa osnovnim cenama	4.50	202.40	317.10	431.80	546.50	661.20
10%	4.95	317.60	446.70	575.80	704.90	834.00
20%	5.40	432.80	576.30	719.80	863.30	1,006.80

Raspodela troškova prema kategoriji

9. PLAVI CIJAN (*Centaurea cyanus*)

Bruto marža i neto prihod po 0.10 ha

Tabela 6: Troškovi proizvodnje Plavi Cijan

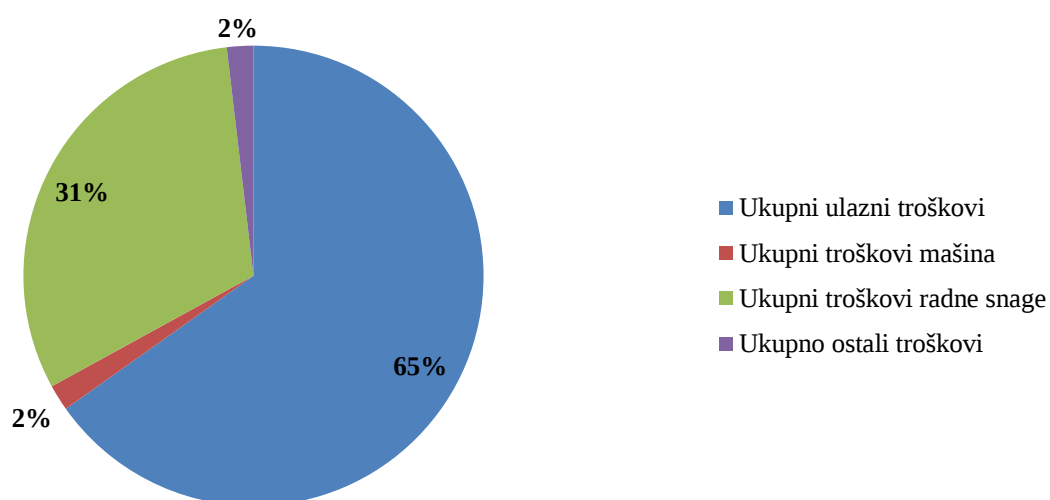
Izračunati troškovi proizvodnje za lekovito i aromatično bilje 2020 Plavi Cijan Površina 0.10 ha				
	Jedinica	Količina	Cena za jedinicu	Vrednost u €
PRIHOD				
Cijan	kg	150	9.00	1,350.00
Ukupan prihod				1,350.00
PROMENLJIVI TROŠKOVI				
Inputi				
Sadnice	komad	6,000	0.08	480.00
Organsko đubrište (štalsko)	Ton	2	10.00	20.00
Navodnjavanje	Ha	0.10	120.00	12.00
Sistem za navodnjavanje	Paušal			80.00
Sušenje u plastičnim tunelima				
Ukupni ulazni troškovi				592.00
Ukupni troškovi mašine				
Priprema zemljišta	dizel/L	5	0.98	4.90
Raspodela organskog đubrišta (štalsko)	dizel/L	2	0.98	1.96
Glodanje između redova	dizel/L	5	0.98	4.90
Transport do proizvođača	dizel/L	5	0.98	4.90
Ukupni troškovi mašina				16.66
Troškovi radne snage				
Priprema zemljišta	Radni dan	0.5	17.00	8.50
Raspodela organskog đubrišta	Radni dan	0.5	17.00	8.50
Sadnja	Radni dan	1	17.00	17.00
Glodanje između redova	Radni dan	1	17.00	17.00
Održavanje	Radni dan	2	17.00	34.00
Transport do proizvođača	Radni dan	0.5	17.00	8.50
Berba	Radni dan	10	17.00	170.00
Sušenje	Radni dan	1	17.00	11.95
Pakovanje proizvoda	Radni dan	0.4	17.00	7.17
Ukupni troškovi radne snage				282.63
Ostali troškovi				
Kirija	Ha	0.10	150.00	15.00
Pakovanje (džak)	komad	8	0.25	1.88
Ukupno ostali troškovi				16.88
Ukupnipromenljivi troškovi				908.16
BRUTO MARŽA				441.84
Nevredovanje				-
NETO PRIHOD				441.84
Subvencije				45.00
NETO PRIHOD + Subvencije				486.84

* Sušenje ubranog proizvoda vrši se u plastičnim tunelima

9.1 Uticaj promene cene i prinosa na neto dobit (Ciani i kaltër)

NETO PRIHOD		-20%	-10%	Osnovni scenarij izvedbe	10%	20%
		120	135	150	165	180
-20%	7.20	(5.96)	82.94	171.84	260.74	349.64
-10%	8.10	102.04	204.44	306.84	409.24	511.64
Scenarij sa osnovnim cenama	9.00	210.04	325.94	441.84	557.74	673.64
10%	9.90	318.04	447.44	576.84	706.24	835.64
20%	10.80	426.04	568.94	711.84	854.74	997.64

Raspodela troškova prema kategoriji

10. Crni Slez (Malva Sylvestris)

Bruto marža i neto prihod po 0.10 ha

Tabela 7: Troškovi proizvodnje Crni Slez

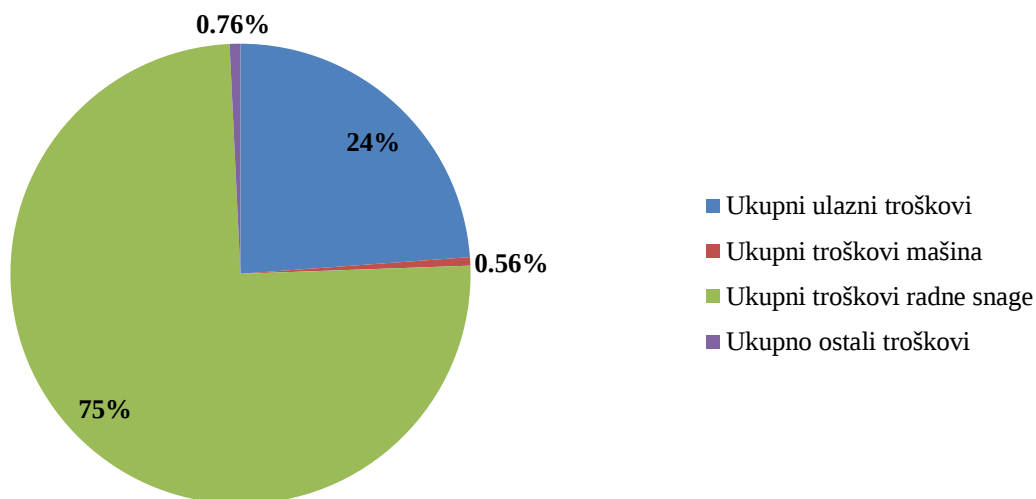
Izračunati troškovi proizvodnje za lekovito i aromatično bilje 2020				
Crni slez				
Površina 0.10 ha				
	Jedinica	Količina	Cena za jedinicu	Vrednost u €
PRIHOD				
Crni Slez (cvet)	kg	300	12.00	3,600.00
Crni Slez (list)		50	1.50	75.00
Ukupni Prihod				3,675.00
PROMENLJIVI TROŠKOVI				
Inputi				
Sadnice	Komad	6,000	0.08	480.00
Organsko đubrivo (štalsko)	Ton	2	10.00	20.00
Navodnjavanje	Paušal	0.10	120.00	12.00
Sistem navodnjavanja	Paušal			80.00
Sušenje u plastičnim tunelima				
Ukupni Ulazni Troškovi				592.00
Troškovi mašine				
Priprema zemljišta	dizel/L	5	0.98	4.90
Raspodela organskog đubrišta (štalsko)	dizel/L	2	0.98	1.96
Glodanje između redova	dizel/L	3	0.98	2.94
Transport do proizvođača	dizel/L	5	0.98	4.90
Ukupni troškovi mašina				14.70
Troškovi radne snage				
Priprema zemljišta	Radni dan	0.5	17.00	8.50
Raspodela organskog đubrišta (štalsko)	Radni dan	0.5	17.00	8.50
Sadnja	Radni dan	1	17.00	17.00
Glodanje između redova	Radni dan	1	17.00	17.00
Čišćenje i sadnja tla	Radni dan	2	17.00	34.00
Transport do proizvođača	Radni dan	0.5	17.00	8.50
Berba	Radni dan	95	17.00	1,615.00
Sušenje	Radni dan	5	17.00	92.97
Pakovanje proizvoda	Radni dan	3	17.00	55.78
Ukupni troškovi radne snage				1,857.25
Ostali troškovi				
Kirija	Ha	0.10	150.00	15.00
Pakovanje, (džakovi)	Komad	15	0.25	3.75
Ukupno ostali troškovi				18.75
Ukupni promenljivi troškovi				2,482.70
BRUTO MARŽA				1,192.30
Nevredovanje				-
NETO PRIHOD				1,192.30
Subvencije				45.00
NETO PRIHOD + Subvencije				1,237.30

* Sušenje ubranog proizvoda vrši se u plastičnim tunelima

10.1 Uticaj promene cene i prinosa na neto dobit (Crni Slez)

NETO PRIHOD			-20%	-10%	Osnovni scenarij izvedbe	10%	20%
			240	270	300	330	360
			40	45	50	55	60
-20%	Crni Slez (cvet)	9.60	222.80	340.05	457.30	574.55	691.80
	Crni Slez (list)	1.20					
-10%	Crni Slez (cvet)	9.60	228.80	340.05	464.80	582.80	700.80
	Crni Slez (list)	1.35					
Scenarij sa osnovnim cenama	Crni Slez (cvet)	12.00	810.80	1,001.55	1,192.30	1,383.05	1,573.80
	Crni Slez (list)	1.50					
10%	Crni Slez (cvet)	13.20	1,104.80	1,332.30	1,559.80	1,787.30	2,014.80
	Crni Slez (list)	1.65					
20%	Crni Slez (cvet)	14.40	1,398.80	1,663.05	1,927.30	2,191.55	2,455.80
	Crni Slez (list)	1.80					

Raspodela troškova prema kategoriji

11.CENA, RENDIMENT I OSTALI INDIKATORI

11.1 Cena i prinos u trenutku rentabilnosti i ostali pokazatelji

Kopriva (1 ha)	
Osnovni prinos	5,950
Osnovna cena	1.5
Cena u trenutku rentabilnosti (€/kg)	0.59
Prinos u trenutku rentabilnosti (kg)	2,332.29
Promenljivi prihodi / rashodi (kg)	2.55
Bruto marža (kg)	0.91
Troškovi proizvodnje (€/kg)	0.59

Beli Origano (1 ha)	
Osnovni prinos	4,800
Osnovna cena	1.50
Cena u trenutku rentabilnosti (€/kg)	0.62
Prinos u trenutku rentabilnosti (kg)	1,972.48
Promenljivi prihodi / rashodi (kg)	2.43
Bruto marža (kg)	0.88
Troškovi proizvodnje (€/kg)	0.62

Nana (1ha)	
Osnovni prinos	5,400
Osnovna cena	1.50
Cena u trenutku rentabilnosti (€/kg)	0.60
Prinos u trenutku rentabilnosti (kg)	2,165.96
Promenljivi prihodi / rashodi (kg)	2.49
Bruto marža (kg)	0.90
Troškovi proizvodnje (€/kg)	0.60

Kamilica (1 ha)	
Osnovni prinos	1,000
Osnovna cena	2.00
Cena u trenutku rentabilnosti (€/kg)	1.51
Prinos u trenutku rentabilnosti (kg)	757.12
Promenljivi prihodi / rashodi (kg)	1.32
Bruto marža (kg)	0.49
Troškovi proizvodnje (€/kg)	1.51

Neven (0.10 ha)	
Osnovni prinos	320
Osnovna cena	4.50
Cena u trenutku rentabilnosti (€/kg)	3.15
Prinos u trenutku rentabilnosti (kg)	224.04
Promenljivi prihodi / rashodi (kg)	1.43
Bruto marža (kg)	1.35
Troškovi proizvodnje (€/kg)	3.15

Plavi Cijan (0.10 ha)	
Osnovni prinos	150
Osnovna cena	9.00
Cena u trenutku rentabilnosti (€/kg)	6.05
Prinos u trenutku rentabilnosti (kg)	100.91
Promenljivi prihodi / rashodi (kg)	1.49
Bruto marža (kg)	2.95
Troškovi proizvodnje (€/kg)	6.05

Crni Slez (0.10 ha)	
Osnovni prinos	300
Osnovna cena	12.00
Cena u trenutku rentabilnosti (€/kg)	8.28
Prinos u trenutku rentabilnosti (kg)	206.89
Promenljivi prihodi / rashodi (kg)	1.48
Bruto marža (kg)	3.97
Troškovi proizvodnje (€/kg)	8.28

12. TEHNIČKE INFORMACIJE

13.1 Agrotehničke mere za kulturu Koprive

Aktivitet / Mesec	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktober	Novembar	Decembar
Glodanje između redova												
Održavanje												
Navodnjavanje prema potrebi												
Berba												
Sušenje												
Pakovanje proizvoda												
Transport do proizvođača												

13.2 Agrotehničke mere za kulturu Belog Origana

Aktivitet / Mesec	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktober	Novembar	Decembar
Glodanje između redova												
Održavanje												
Navodnjavanje prema potrebi												
Berba												
Sušenje												
Pakovanje proizvoda												
Transport do proizvođača												

13.3 Agrotehničke mere za kulturu Nane

Aktivitet / Mesec	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktober	Novembar	Decembar
Glodanje između redova												
Održavanje												
Navodnjavanje prema potrebi												
Berba												
Sušenje												
Pakovanje proizvoda												
Transport do proizvođača												

13.4 Agrotehničke mere za kulturu Kamilice

Aktivitet/Mesec	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar
Raspodela organsko đubrišta (štalsko)												
Obrada tla												
Glodanje												
Sadnja												
Berba sa kombojem												
Sušenje												
Pakovanje produkta												
Transport do proizvođača												

13.5 Agrotehničke mere za kulturu Neven

Aktivitet/Mesec	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar
Raspodela organsko đubrišta (štalsko)												
Obrada tla												
Glodanje												
Sadnja												
Navodnjavanje prema potrebi												
Održavanje												
Glodanje između redova												
Branje												
Sušenje												
Pakovanje proizvoda												
Transport do proizvođača												

13.6 Agrotehničke mere za kulturu za Plavi Cijan

Aktivitet / Mesec	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktober	Novembar	Decembar
Raspodela organsko đubrisha (štalsko)												
Obrada tla												
Glodanje												
Sadnja												
Navodnjavanje prema potrebi												
Održavanje												
Glodanje između redova												
Branje												
Sušenje												
Pakovanje proizvoda												
Transport do proizvođača												

13.7 Agrotehničke mere za kulturu Crni Slez

Aktivitet / Mesec	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktober	Novembar	Decembar
Raspodela organsko đubrisha (štalsko)												
Obrada tla												
Glodanje												
Sadnja												
Navodnjavanje prema potrebi												
Održavanje												
Glodanje između redova												
Branje												
Sušenje												
Pakovanje proizvoda												
Transport do proizvođača												

Modeli izračunati za bruto maržu lekovitog i aromatičnog bilja realizirani su u uskoj saradnji sa Ministarstvom Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja. Pri njihovom sastavljanju korišteni su podaci sa terena, modeli proračuna i uputi iz Odeljaka za Ekonomsku Analizu i Poljoprivrednu Statistiku.

IADK kao sastavljač ovog dokumenta zahvalan je svima koji su dali svoj doprinos, a posebno službenicima Ministarstva Poljoprivrede, odnosno Odeljenja za Ekonomske Analize i Poljoprivrednu Statistiku.

Ovaj dokument će biti na usluzi svim akterima, donatorima i realizatorima aktivnosti na polju lekovitog i aromatičnog bilja.

DA ŽIVIMO OD NAŠE ZEMLJE I RADA

Adresa:
Sfaraçak i Ulët, no 11
42000 Vuçitrn,
Kosovo

E-mail: info@iadc.org
Tel: +383 (0) 44 777 036
+383 (0) 49 777 046
Web: www.iadc.org
Facebook: IADK